

שיעור 4: "גוי צדיק שומר אמונים" התנהלות ציבורית מול אתגר ערכי-אמוני

"גוי צדיק שומר אמונים" התנהלות ציבורית מול אתגר ערכי-אמוני

מבוא

מערך זה מבוסס על מצגת, הנפתחת בהזמנה להתיישב בגוש קטיף. בתחילת השיעור התלמידים מקבלים כרטיסייה המאפיינת דמות, שאותה הם מייצגים. עליהם להחליט, בשם הדמות, האם לבוא לגוש או לא, בהתחשב במערך השיקולים המנחה את הדמות שלהם. לאחר מכן, התלמידים מתבקשים לאפיין את ההרכב המגוון של האוכלוסייה שהתגוררה בגוש. עליהם להתמודד עם שתי נקודות דיון המובנות בתוך המצגת ועם דילמות שעמדו בפני התושבים ובפני ההנהגה שלהם במהלך שנות ההתיישבות בגוש. הנקודות המיועדות לדיון מצוינות ומובנות בתוך המצגת. הדגישו, כי על כל תלמיד לייצג את "המתיישב שלו" ולדבר בשמו, על פי ההנחיות שעל הכרטיס שקיבל. הפנו את תשומת הלב של התלמידים למגוון הגדול של המתיישבים שהגיעו לגוש. המחישו בפניהם כיצד נבנתה הקהילה והתגבשה במהלך השנים, על אף היותה הטרוגנית כל כך. הדגישו את הדילמות ההלכתיות שעמדו בפני הנהגת הישוב בהתנהלות אל מול הטרור וכן את הערכים שהנחו את המתיישבים בבחירת הדרך להמשך לאחר העקירה.

קבוצת יעד: כיתות ז' - י"ב;

משך הפעילות: כשעה

מטרות:

- היכרות עם סיפור ההתיישבות בגוש קטיף;
- היכרות עם אורח החיים הייחודי של גוש קטיף;
- הבנת החשיבות שבהתיישבות בגוש;
- חשיפה לדילמות שעמדו בפני המתיישבים במסגרת ההתמודדות עם חיים בצל הטרור;
- חיבור רגשי לסיפור הגוש;
- הבנת המניעים להמשך הדרך לאחר העקירה.
- חשיפה למורכבות של התנהלות ציבורית ערכית

עזרים:

- מצגת "גוי צדיק שומר אמונים" ואמצעי הקרנה;
- ערכת כרזות;
- כרטיסיות מתיישבים.
- שלטי יישובים.

"גוי צדיק שומר אמונים" התנהלות ציבורית מול אתגר ערכי-אמוני

מהלך הפעילות

פתיחה: בואו לגוש קטיף!

חלקו לכל תלמיד או לזוג תלמידים כרטיסיית מתיישב (ראו נספח 1).

הציבו בארבעת פינות הכיתה את השלטים שבערכה (נספח 2): ישוב קהילתי תורני מבודד, מושב חקלאי הטרוגני, ישוב קהילתי קטן (דתי-חילוני), ישוב קהילתי גדול.

הקרינו בפני התלמידים את השקופית הראשונה במצגת "התנהלות ציבורית-ערכית" - מודעה, הקוראת למתיישבים לבוא לגוש קטיף. בקשו מכל תלמיד לקרוא את מאפייני המתיישב שלו ולבחור היכן ירצה להתיישב בהתאם להם.

הזמינו מתנדבים מכל אחת מהפינות להציג את הדמות שלהם ולנמק את בחירתם.

שלב 1: החיים בגוש

כעת, כנסו את הכיתה למליאה. הסבירו, שעתה יוכלו "המתיישבים" לראות את המשמעות של הבחירה שעשו, והמשיכו בהקרנת המצגת. בקשו מכל התלמידים להמשיך ולהחזיק בכרטיסיית המתיישב שלהם.

שלב 2: דילמת יום העצמאות

בשקופית הדילמה עצרו את ההקרנה וקיימו דיון. (חברי המועצה מתבקשים להכריע האם לקיים את אירועי יום העצמאות במקום פתוח בזמן מתיחות ומתקפת פצצות מרגמה). בקשו מהתלמידים להפוך את כרטיסיית המתיישב שלהם ולראות איזו דעה עליהם לייצג בדיון.

נהלו את הדיון והנחו אותו.

לאחר כעשר דקות, הסבירו, שכעת התלמידים יוכלו לראות מה בחרו לעשות המתיישבים האמיתיים בגוש קטיף. המשיכו בהקרנת המצגת.

שלב 3: לאחר העקירה

בשקופית הדילמה הבאה עצרו את המצגת ונהלו עם התלמידים דיון סביב השאלה: "לאן ממשיכים". בקשו מהם להמשיך ולייצג את דמויות המתיישבים שלהם במהלך הדיון.

לאחר הדיון, המשיכו בהקרנת המצגת והציגו את הבחירות האמיתיות של אנשי הגוש.

סיכום

לסיכום, אספו את כרטיסיות המתיישבים מהתלמידים. הזמינו נציגים לספר האם הזדהו עם הדמות שקיבלו ואילו בחירות היו הם עצמם עושים בנקודות השונות שבסיפור. הזמינו את התלמידים להביע דעה כללית בנושא.

"גוי צדיק שומר אמונים"

נספח 1:
דמויות מתיישבים

מרים בת 20, רווקה, משדרות, אחרי שירות לאומי.
חלום: לחיות בישוב דתי, להתחזק בדת ולצאת מעיירת פיתוח.

אבי בן 30, נשוי+1, מנתיבות, חשמלאי, מסורתי.
חלום: לעסוק בחקלאות.

אילנה בת 35, נשואה+4, מירוחם, מורה, דתייה.
חלום: לגדל את הילדים באווירה דתית תורנית. להתחזק בדת.

בני בן 25, נשוי+3, ממעלות, עוסק בהוראה, חילוני.
חלום: מקום שאפשר לבנות בו בית עם חצר ועם דשא.

גדי בן 25, נשוי+1, משוקדה, בן של חקלאי, מסורתי.
חלום: לעסוק בחקלאות, דווקא בישוב ספר מתוך תפיסה ציונית התיישבותית

דוד בן 30, נשוי+3, לשעבר מזכיר מושב בית הגדי, מסורתי.
חלום: לעסוק בחקלאות.

ברכה בת 35, נשואה+5, ממושב גילת, עוסקת בהנהלת חשבונות, דתייה.
חלום: להקים ישוב חדש.

"גוי צדיק שומר אמונים" נספח 1: דמויות מתיישבים

חנן בן 40, נשוי+6, מורה, מסורתי.
חלום: לחזק ישוב ספר, להיות חלק מההתפתחות של יישוב חדש.

אלי בן 25, רווק, מקיבוץ עין הנציב, עבד בלול.
חלום: להיות אדם פרטי, לחיות בישוב קהילתי ולא שיתופי.

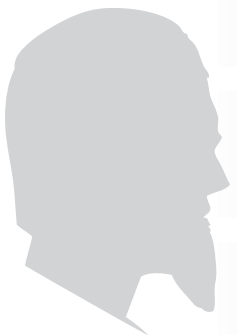
דליה בת 30, נשואה+4, משדה אליהו, עבדה בבית ילדים, דתייה.
חלום: לחזק את אחיזת עם ישראל בארצו.

יהודה בן 30, נשוי+2, מירושלים, רופא, חילוני.
חלום: לגור בישוב כפרי.

יוסי בן 25, נשוי+1, מרמת גן, סיים לימודי הנדסת חשמל, דתי.
חלום: לעסוק בחקלאות ולחזק את אחיזת עם ישראל בארצו.

אסתר בת 35, נשואה+5, עולה חדשה מארה"ב, עקרת בית, דתייה.
חלום: ליישב את ארץ ישראל.

נתן בן 40, נשוי+3, עולה חדש מצרפת, עסק בהוראה, מסורתי.
חלום: להתיישב במקום דתי לאחר שיצא ממרכז הקליטה בנתיבות.

"גוי צדיק שומר אמונים"

נספח 1:
דמויות מתיישבים

רחל בת 30, נשואה+4, ממפוני ימית, עקרת בית, דתייה.
חלום: לגור בנוף דומה לימית.

צבי בן 35, נשוי+4, לשעבר ר"מ בישיבת ימית.
חלום: להמשיך את הישיבה.

יעקב בן 28, נשוי+4, מירושלים. רב בישיבת מרכז הרב.
חלום: להיות רב ישוב.

דיעות בדיון דילמת יום העצמאות

- מה אני חושב? תשובה פתוחה
- מה אני חושב? אני בעד - כאדם פרטי
- מה אני חושב? אני בעד - כחבר מליאה
- מה אני חושב? אני נגד - כאדם פרטי
- מה אני חושב? אני נגד - כחבר מליאה

"גוי צדיק שומר אמונים"

נספח 2:
שלטי יישובים

מושב חקלאי הטרונגני

יישוב קהילתי תורני
מבודד

יישוב קהילתי קטן
(דתי-חילוני)

יישוב קהילתי גדול